

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 308/2021-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľa (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], za ktorú koná advokát a konateľ [REDAKOVANÉ], LL.M., proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Cdo 148/2019 z 26. februára 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 8. júla 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 1 Cdo 148/2019 z 26. februára 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou podanou na Okresnom súde Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) a vedenou pod sp. zn. 51 C 190/2012 proti žalovanej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“), domáhala zaplatenia sumy 81 120,44 eur s príslušenstvom. Okresný súd rozsudkom z 10. decembra 2014 potvrdeným rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) z 28. marca 2017 žalobu zamietol, avšak najvyšší súd uznesením č. k.

7 Cdo 151/2017 z 13. decembra 2017 dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu z 28. marca 2017 zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

3. Následne krajský súd rozsudkom z 20. februára 2019 rozsudok okresného súdu z 10. decembra 2014 opätovne potvrdil.

4. Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením z 26. februára 2020, ktorým dovolanie uplatnené podľa § 420 písm. e) a f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. V podstatnom možno námietky, ktoré sťažovateľka opísala v ústavnej sťažnosti, zhrnúť do dvoch okruhov, a to:

a) Konštatovanie, že došlo k porušeniu jej práva na zákonného sudcu, ktoré odôvodnila tým, že *„právna vec po podaní prvého odvolania bola pridelená senátu 11Co Krajského súdu v Bratislave a bola rozhodnutá v zložení JUDr. Blanka Podmajerská, JUDr. Bianka Gelačíková a Mgr. Alena Čakváriová... Po tom, čo Najvyšší súd SR prvýkrát vyhovel dovolaniu sťažovateľa sa spis vrátil na Krajský súd v Bratislava na ďalšie konanie, pričom bol pridelený do senátu 7Co. Senát 11Co ale v pôvodnom zložení v čase vrátenia spisu (31.1.2018) z Okresného súdu Bratislava II existoval. Správne mal byť spis s ohľadom na znenie Rozvrhu práce zaradený do senátu 11Co v pôvodnom zložení. Až s účinnosťou od 4.2.2020 bola sudkyňa JUDr. Blanka Podmajerská preradená zo senátu 11Co do senátu 7Co. Je teda zjavné, že spis bol chybne zaradený do iného senátu a vo veci rozhodoval nesprávne obsadený súd - senát 7Co v zložení JUDr. Blanka Podmajerská, JUDr. Mariana Harvancová a Mgr. Adela Unčovská. Zmena senátu prichádza iba do úvahy ak v čase vrátenia spisu pôvodný senát neexistuje - iba vtedy je vec možné preradiť inému senátu, ktorého členom je pôvodný sudca spravodajca (čl. IV bod 10 Všeobecných zásad Rozvrhu práce KS BA). V iných prípadoch je zákonným sudcom senát v pôvodnom zložení. Situácia, ktorá nastala na odvolacom súde by v podstate umožňovala rozvrhom práce umelo meniť zákonných sudcov mimo náhodného výberu, čo je v právnom neprijateľné. Sudkyne z pôvodného senátu 11Co na Krajskom súde Bratislava pôsobili aj naďalej. Okrem toho sťažovateľ poukazuje na tú skutočnosť, že vo veci nerozhodovali sudcovia najvyššieho súdu podľa platného rozvrhu práce, keďže obchodnoprávny spor rozhodovali sudcovia určení na rozhodovanie občianskoprávných sporov...“.*

b) Sťažovateľka prípustnosť dovolania vyvodzovala nielen z § 420 písm. e) CSP, ale aj z § 420 písm. f) CSP, avšak najvyšší súd konštatoval, že dovolanie je v tomto smere neprípustné, keďže zmätočnosť nespadá pod tento dovolací dôvod, pričom bližšie sa argumentmi sťažovateľky nezaoberal. Medzi stranami sporu prebiehalo niekoľko sporov, ktorých predmetom boli nároky z rovnakej zmluvy, a to zmluvy o dielo z 30. júla 2010. V období od podania odvolania sťažovateľky proti rozsudku súdu prvej inštancie v tejto veci bolo okrem iného rozhodované aj v sporovom konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 26 Cb 113/2011. Predmetom tohto sporu bolo zaplatenie sumy 211 203,16 eur s príslušenstvom. V tomto spore sa riešila aj otázka splnenia záväzku zo strany žalovanej, ktorá sťažovateľke postupne poskytla platby, ktoré ale žiadnym spôsobom neidentifikovala. Krajský súd v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 310/2016 (konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 26 Cb 113/2011) dospel k záveru,

že sťažovateľka podala v časti žalobu dôvodne, a priznal jej náhradu trov konania v rozsahu 60,64 %. Podľa názoru sťažovateľky „procesný postup, kedy súd rovnakého stupňa už skôr rozhodol inak a to na totožnom skutkovom základe medzi totožnými účastníkmi ako odvolací súd v tejto veci, vyvolával takú vadu, ktorá napĺňa svojou intenzitou dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP... Sťažovateľ v odvolacom konaní pred Krajským súdom v Bratislave dal návrh na doplnenie dokazovania pripojením spisu 2Cob/310/2016, nakoľko súd v predmetnom konaní právoplatne rozhodol časť sporu medzi účastníkmi v rámci toho istého zmluvného vzťahu. Napriek naplneniu podmienky podľa § 366 písm. d) CSP Krajský súd v Bratislave tento podstatný dôkaz odmietol vykonať a náležité tento podstatný argument neodôvodnil. Najvyšší súd sa s týmto argumentom vôbec nezaoberal.“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Predmetom ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení ňou označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorému vytýka, že je nedostatočne odôvodnené a arbitrárne.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

III.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

9. Sťažovateľka prípustnosť dovolania vyvodzovala z § 420 písm. e) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

10. Zásada zákonného sudcu predstavuje v právnom štáte jednu zo základných garancií nezávislého a nestranného rozhodovania súdu a sudcu. Táto zásada je ústavnou zárukou pre každého účastníka konania, že v jeho veci bude rozhodovať súd a sudcovia, ktorí sú na to povolání podľa vopred známych pravidiel, ktoré sú obsahom rozvrhov práce upravujúcich pridelovanie súdnych prípadov jednotlivým sudcom tak, aby bola zachovaná zásada pevného pridelovania súdnej agendy a aby bol

vylúčený (pre rôzne dôvody a rozličné účely) výber súdov a sudcov „*ad hoc*“ (m. m. I. ÚS 239/04, IV. ÚS 257/07). Rozhodovanie vecí zákonným sudcom (aj súdom) je tak základným predpokladom na naplnenie podmienok spravodlivého procesu (IV. ÚS 345/09).

11. Prvoradým účelom základného práva na zákonného sudcu vyplývajúceho z čl. 48 ods. 1 ústavy je zabrániť tomu, aby súd, ktorý má konkrétnu vec prerokovať a rozhodnúť, bol obsadený spôsobom, ktorý by sa dal označiť za svojvoľný alebo za účelový (II. ÚS 893/2014). Podľa názoru ústavného súdu ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte (napr. IV. ÚS 116/2011).

12. Za zákonného sudcu treba považovať sudcu, ktorý spĺňa zákonom určené predpoklady na výkon tejto funkcie, bol natrvalo alebo dočasne pridelený na výkon funkcie k určitému súdu, jeho funkcia nezanikla a bol určený v súlade s rozvrhom práce súdu (napr. I. ÚS 239/04, II. ÚS 417/06, III. ÚS 285/2010).

13. Podstatu ústavnej sťažnosti tvorí námietka sťažovateľky, že po tom, ako najvyšší súd jej prv podanému dovolaniu vyhovel a vec vrátil krajskému súdu na opätovné rozhodnutie o odvolaní, tento rozhodoval v senáte 7 Co, pričom podľa názoru sťažovateľky mal rozhodovať pôvodný senát 11 Co, keďže v čase vrátenia veci krajskému súdu tento senát existoval. Zároveň namietala, že o ňou podanom dovolaní mal rozhodovať obchodnoprávny senát najvyššieho súdu, a nie senát občianskoprávny.

14. Problém posúdenia ústavnej akceptovateľnosti právneho názoru, a tým aj rozhodnutia dovolacieho súdu sa takto zužuje na zodpovedanie otázky, či relevantné ustanovenia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) interpretoval a následne použil dovolací súd ústavne konformným spôsobom (čl. 152 ods. 4 ústavy). Ingerencia ústavného súdu do výkonu právomoci všeobecného súdu je totiž opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, ktoré sú „pánmi zákonov“, mohol by nahradiť napadnutý právny názor všeobecného súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný (III. ÚS 355/2013). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v tomto prípade najvyšším súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02).

15. Podľa § 3 ods. 3 zákona o súdoch zákonným sudcom je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte.

15.1. Podľa § 3 ods. 4 zákona o súdoch zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce.

15.2. Podľa § 50 ods. 1 zákona o súdoch na účely tohto zákona sa rozvrhom práce rozumie akt riadenia predsedu súdu, ktorým sa riadi organizácia práce súdu pri zabezpečovaní výkonu súdnictva na príslušný kalendárny rok.

16. Ústavný súd podčiarkuje, že spôsob pridelenia vecí podľa predmetu konania jednotlivým senátom, samosudcom, súdnym úradníkom a notárom je vykonávaný v zmysle § 50 až § 51a zákona o súdoch v súlade s rozvrhom práce príslušného súdu vydaným podľa § 52 zákona o súdoch.

17. Vo vzťahu k ťažiskovej námietke sťažovateľky týkajúcej sa pridelenia jej vecí senátu krajského súdu na rozhodnutie o jej odvolaní najvyšší súd v napadnutom uznesení v podstatnom uviedol (body 26 až 27 odôvodnenia napadnutého uznesenia): «26. *Dovolací súd zistil z Rozvrhu práce pre Krajský súd v Bratislave, Všeobecných zásad platných pre občianskoprávne, správne a obchodnoprávne kolégium, nasledovné.*

26.1 Podľa bodu 1.IV.4. Všeobecných zásad, „veci zrušené odvolacím súdom a vrátené súdu I. inštancie a znovu predložené na rozhodnutie o odvolaní o tom istom predmete rozhodovania sa zapisujú do súdneho registra tomu odvolaciemu senátu, ktorý vec zrušil, pod novú spisovú značku. V prípade, že tento sudca alebo senát vybavuje už len agendu iného súdneho registra (napr. z dôvodu preloženia na iné kolégium), alebo je do jeho súdneho oddelenia nápad zastavený, vec bude pridelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti SR.

26.2. Podľa bodu 1.IV.10. Všeobecných zásad, ak nemožno vec zapísať podľa odsekov 4 až 9 pôvodnému senátu, pretože senát v pôvodnom zložení neexistuje, pridelia sa senátu, v ktorom je podľa rozvrhu práce zaradený sudca, ktorý bol určený ako spravodajca pôvodného senátu. Ak tento sudca prestal byť sudcom, bol pridelený na iný súd alebo vec nemožno prideliť senátu, v ktorom je zaradený sudca spravodajca z iných dôvodov, vec sa pridelí senátu, do ktorého sú zaradení ostávajúci členovia pôvodného senátu; inak sa vec pridelí náhodným výberom. Za iné dôvody, pre ktoré vec nemožno zapísať pôvodnému sudcovi alebo senátu alebo do senátu, do ktorého sú zaradení ostávajúci členovia pôvodného senátu sa považujú najmä, že senát, v ktorom je zaradený sudca spravodajca alebo senát, v ktorom sú zaradení ostávajúci členovia pôvodného senátu vybavuje už len agendu iného súdneho registra (napr. z dôvodu preloženia na iné kolégium), alebo je do jeho súdneho oddelenia nápad zastavený.

27. V roku 2017, keď vec bola pridelená senátu 11 Co Krajského súdu v Bratislave a bola rozhodnutá senátom v zložení JUDr. Blanka Podmajerská, JUDr. Bianka Gelačíková a Mgr. Alena Čakváriová, sudkyňou spravodajkyňou bola JUDr. Blanka Podmajerská. Následne, po zrušení ich rozhodnutia najvyšším súdom, bola vec podľa rozvrhu práce pridelená do senátu 7 Co, nakoľko sudkyňa JUDr. Blanka Podmajerská bola do tohto senátu zaradená, a preto z dôvodu, že bola sudkyňa spravodajkyňa, do tohto senátu bola vec zaradená. Z uvedených dôvodov vec bola zaradená správne, avšak v čase nápadu veci bol senát zložený zo sudcov JUDr. Mariany Harvancovej a Mgr. Adely Unčovskej.»

17.1. Pre ozrejmienie námietky vznesenej sťažovateľkou v ústavnej sťažnosti ústavný súd uvádza, že v čase, keď bola vec sťažovateľky opätovne predložená krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní, t. j. 30. januára 2018 (zistené dopytom na krajskom súde), platil Rozvrh práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2018 v znení jeho dodatku č. 2 účinného od 19. januára 2018 do 1. marca 2018, keď nadobudol účinnosť dodatok č. 3. V predmetnom rozvrhu práce (strana 41) je uvedený senát 11 Co v zložení JUDr. Bianka Gelačíková, JUDr. Blanka Podmajerská a Mgr. Patrícia Železníková a v rámci rozsahu pôsobnosti senátu je uvedená poznámka, z ktorej vyplýva, že nápad vecí do tohto senátu, ktoré sa zapisujú do súdneho registra Co (okrem vecí ochranného opatrenia v občianskych veciach nariadeného v inom členskom štáte Európskej únie),

pridelených náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov je zastavený. Taktiež je v ňom uvedené, že veci, ktoré sa zapisujú do súdneho registra Co a ktoré napadli do 30. júna 2015, rozhodne senát v zložení „*JUDr. Bianka Gelačíková, Mgr. Alena Čakváriová a JUDr. Blanka Podmajerská*“, teda senát 11 Co v pôvodnom zložení bol podľa rozvrhu práce oprávnený rozhodovať len veci, ktoré mu napadli do uvedeného dňa. V čase opätovného predloženia veci krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní (30. januára 2018) senát 11 Co v pôvodnom zložení neexistoval, resp. jeho existencia bola podmienená nápadom vecí do 30. júna 2015, k čomu v tomto prípade nedošlo. Sudkyňa spravodajkyňa pôvodného senátu (JUDr. Podmajerská) bola v tom čase už členkou senátu 7 Co (bola aj členkou senátu 11 Co, nie však v pôvodnom zložení a so zastaveným nápadom vecí do súdneho registra Co), preto v zmysle aj najvyšším súdom už citovaného bodu 1.IV.10 všeobecných zásad (bod 17 odôvodnenia tohto rozhodnutia) bola vec sťažovateľky pridelená do senátu 7 Co a ním aj rozhodnutá 20. februára 2019. Z už uvedeného nie je ústavnému súdu zrozumiteľná námietka sťažovateľky, že „*až s účinnosťou od 4.2.2020 bola sudkyňa JUDr. Blanka Podmajerská preradená zo senátu 11Co do senátu 7Co*“, týkajúca sa zloženia senátu, keďže v tom čase bola už vec sťažovateľky krajským súdom rozhodnutá.

18. Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa dostatočne jasne a zrozumiteľne vyjadril k námietke sťažovateľky týkajúcej sa ňou tvrdeného nesprávneho určenia senátu opätovne prerokovávajúceho vec na odvolacom súde. Najvyšší súd správne aplikoval ustanovenia zákona o súdoch, dostatočne reagoval na sťažovateľkou vznesenú námietku a jeho rozhodnutie je presvedčivé, preto ústavný súd, konštatujúc, že v tomto prípade nedošlo k porušeniu sťažovateľkou označeného základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, v tejto časti ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú odmietol.

19. Vo vzťahu k námietke sťažovateľky vzťahujúcej sa na určenie senátu najvyššieho súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní sťažovateľky podanom proti rozsudku krajského súdu z 20. februára 2019, sa ústavný súd oboznámil s Rozvrhom práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2019 (ďalej len „rozvrh práce najvyššieho súdu“). Zo všeobecnej časti čl. II (Rozdelenie práce medzi senáty) bodu 5 vyplýva, že ak nie je ďalej pre agendu určitého kolégia ustanovené inak, veci, ktoré boli opätovne predložené najvyššiemu súdu, sa pridelia senátu, ktorý mal naposledy vec pridelenú (resp. naposledy konal alebo rozhodoval), a to aj v prípade, ak je nápad vecí do senátu zastavený; ak takého senátu pre zmenu v organizácii práce niet alebo do senátu nie je zaradená väčšina jeho naposledy vo veci rozhodujúcich členov, vec sa prideli náhodným výberom podľa odseku 1.

20. Súčasťou základného práva na zákonného sudcu je nepochybne aj zásada pridelenia súdnej agendy a určenia členov senátov na základe pravidiel obsiahnutých v rozvrhu práce. Medzi požiadavky kladené na rozvrh práce podľa čl. 48 ods. 1 ústavy patrí tiež predvídateľnosť a transparentnosť obsadenia súdu, resp. senátu vrátane zastupovania vo vzťahu k účastníkom konania.

21. Zo zákonného vymedzenia zákonného sudcu okrem iného vyplýva aj to, že sa zaň považuje každý člen senátu, ktorý bol rozvrhom práce, prípadne jeho dodatkami pridelený do konkrétneho senátu.

22. Vychádzajúc z uvedených právnych noriem, napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a argumentácie sťažovateľky, a po oboznámení sa s príslušnými ustanoveniami rozvrhu práce

najvyššieho súdu (v relevantnom znení) ústavný súd konštatuje, že k prideleniu veci najvyšším súdom do súdneho registra 1 Cdo došlo v súlade s ustanoveniami zákona o súdoch a v súlade s právnou úpravou regulujúcou organizáciu práce najvyššieho súdu. Takýto postup je zákonný, a teda aj súladný s ústavou.

23. Z obsahu rozvrhu práce najvyššieho súdu zverejneného na jeho webovom sídle ústavný súd zistil, že v čase, keď bola v poradí druhá odvolacia vec sťažovateľky predložená najvyššiemu súdu na rozhodnutie, nebola do senátu, ktorý naposledy rozhodoval, zaradená väčšina jeho naposledy vo veci rozhodujúcich členov. Pri rozhodovaní o prvom dovolaní podanom sťažovateľkou v roku 2017 bola jej vec pridelená senátu 7 Cdo, ktorého členmi v tom čase boli JUDr. Ľubor Šebo (predseda senátu), Mgr. Dušan Čimo, Mgr. Miroslav Šepták. V čase, keď bolo v poradí druhé dovolanie sťažovateľky doručené najvyššiemu súdu na rozhodovanie o ňom, boli členmi senátu 7 Cdo sudcovia JUDr. Ľubor Šebo (predseda senátu), JUDr. Elena Siebenstichová a JUDr. Katarína Slováčková. V nadväznosti na už uvedené najvyšší súd správne vec sťažovateľky prideliť náhodným výberom v rámci registra „Cdo“, keďže v tomto registri bola vec sťažovateľky vedená a rozhodnutá najvyšším súdom o jej prvom dovolaní.

24. Ústavný súd už vyslovil, že občianske súdne konanie (teraz civilné sporové konanie, pozn.) predstavuje jeden celok trvajúci od jeho začatia až do právoplatného ukončenia, a to bez ohľadu na počet opakujúcich sa odvolacích fáz, ktoré sa v ňom vyskytnú. Keďže ide o jeden celok, z meritórneho hľadiska to znamená, že má iba jeden predmet, iba jednu „vec“ (III. ÚS 46/2012). Základné právo zaručené čl. 48 ods. 1 ústavy sa výslovne spája s osobou sudcu, nie so súdom (I. ÚS 90/97).

25. Ústavný súd konštatuje, že pridelenie sťažovateľkinho dovolania, ku ktorému pristúpil najvyšší súd, vychádzalo z kombinácie požiadavky nemennosti raz ustanoveného zákonného sudcu (senátu) a popísaného faktu neexistencie senátu v zložení, v akom rozhodoval o v poradí prvom dovolaní v predmetnom spore. Za týchto okolností bol pre najvyšší súd rozhodujúcim kritériom pridelenia sťažovateľkinho dovolania senát, v ktorom bola vec sťažovateľky rozhodovaná skôr, a keďže doň v čase predloženia dovolania nebola zaradená väčšina jeho pôvodných členov, rozhodol o pridelení náhodným výberom v rámci registra (a teda aj v rámci kolégia), v ktorom bola vec sťažovateľky skôr rozhodnutá. Tento prístup nie je podľa názoru ústavného súdu vadný vo väzbe na sťažovateľkino základné právo zaručené čl. 48 ods. 1 ústavy.

26. Ústavný súd tak v závere k posudzovanej sťažnostnej námietke zhodnocuje, že táto pri absencii explicitnej zákonnej regulácie (založenej zásadne na požiadavke náhodného výberu) nevyvoláva pochybnosti o objektivite vopred stanovených kritérií pre pridelenie sťažovateľkinej dovolacej veci, preto aj túto časť ústavnej sťažnosti v rámci predbežného prerokovania odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

27. Ústavný súd už judikoval, že jeho prvoradou úlohou je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („*iura novit curia*“). Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (I. ÚS 19/02, I. ÚS 50/04,

IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06). V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

28. Ústavný súd konštantne poukazuje na to, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v zásade do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016, II. ÚS 255/2018) – k takému záveru môže viesť len ústavne neudržateľný výklad zákona najvyšším súdom v otázke posúdenia prípustnosti dovolania.

29. Dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania okrem prípadov, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý dovolaním nebol dotknutý, ide o nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 a dovolanie podal len niektorý zo subjektov, určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu [§ 439 písm. a), b) a c) CSP]. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) a skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovolací súd však nie je viazaný dovolacím návrhom, t. j. petitom dovolania (§ 441 CSP).

30. Sťažovateľka podala proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu dovolanie aj z dôvodu procesnej vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

31. Po citácii všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania pristúpil najvyšší súd v napadnutom uznesení k posúdeniu prípustnosti sťažovateľkou podaného dovolania z dôvodu porušenia jej práva na spravodlivý súdny proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktoré sťažovateľka odôvodnila zmätočnosťou a nepreskúmateľnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu. Najvyšší súd zdôraznil, že hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú sťažovateľkou namietanú procesnú vadu zmätočnosti, sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. V súvislosti s námietkou sťažovateľky, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom uviedol (body 16 až 24 odôvodnenia napadnutého uznesenia), že *„Nevykonanie dôkazov navrhnutých účastníkom nie je postupom, ktorým súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom“ R 37/1993. „Ak súd v priebehu konania nevykoná všetky dôkazy navrhované účastníkmi, resp. vykonal iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f) OSP nie je prípustné, lebo nemožno to považovať za odňatie možnosti konať pred súdom a za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré účastníci mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčení“ R 125/1999.*

17. Dovoláním napádaný rozsudok podľa názoru dovolacieho súdu uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviska síran sporu k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy a úvahy, z ktorých odvolací súd vyvodil svoje právne názory vysvetlene v odôvodnení.

18. Treba mať na pamäti tiež to, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom

vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci, rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. V danom prípade ale odvolací súd aj vysvetlil ďalšie svoje úvahy, prečo považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za správne.

19. Ani za účinnosti CSP nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu prípadne spočíva na nesprávnych právnych záveroch (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017). Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu.

20. Dôvodom, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je tiež nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu, čo namieta vo svojom dovolaní žalobca. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993, R 125/1999 a R 42/1993.

21. Aj z pohľadu judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) je potrebné konštatovať, že dovolateľovi sa dostalo v konaniach pred súdmi oboch inštancií kontradiktórneho procesu. V rôznych štádiách súdneho konania mal možnosť predkladať argumenty, ktoré považoval za relevantné pre svoj prípad, bol aj verejne vypočutý pred súdmi oboch inštancií. Faktické a právne zdôvodnenie rozsudkov nižších súdov boli primerane obsiahle. Nebolo teda možné prísť k záveru, že by sa odvolací súd nezaoberal argumentami dovolateľa (porovnaj *Bochan proti Ukrajine*, č. 7577/02, § 84, 3. máj 2007).

22. Pokiaľ ide o kvalitu odôvodnenia, jeho jasnosť a zrozumiteľnosť, z hľadiska práv strany konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Z ustálenej judikatúry ESLP vyplýva, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, (napríklad rozsudok vo veci *Garcia Ruiz proti Španielsku* z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, *Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I*), podľa ktorej rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument zo strany sporových strán konania bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (napr. rozsudok *Georgiadis proti Grécku* z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, *Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III*; rozsudok *Higgins a ďalší proti Francúzsku* z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, *Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I*), tiež *Van de Hurk v. Holandsko*, sťažnosť č. 16034/90, rozsudok z 19. apríla 1994, *Ruiz Torija c. Španielsko*, sťažnosť č. 18390/91, rozsudok z 9. decembra 1994, séria A, č. 303- A, s. 12, § 29, *Hiro Balani c. Španielsko*, sťažnosť č. 18064/91, rozsudok z 9. decembra 1994, séria A, č. 303).

23. Koncept spravodlivého konania vyžaduje, aby odvolací súd, ktorý sa stotožnil s dôvodmi pre svoje rozhodnutie, či už tým spôsobom, že prevzal dôvody nižšieho súdu, alebo inak, adresoval znovu v skutočnosti zásadné otázky a argumenty, ktoré mu boli v rámci odvolacieho konania

predložené. (Helle proti Fínsku, 19 december 1997, § 60, Reports of Judgments and Decisions 1997-VIII, a Hansen proti Nórsku, č. 15319/09, § 60, 2 október 2014).».

32. Ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, pozn.), ktorý by nemal oporu v procesných kódexoch, ktoré bol najvyšší súd v čase svojho rozhodovania povinný na daný prípad aplikovať. Zistiac, že dovolateľ nepreukázal, že došlo k nesprávnemu procesnému postupu tým, že by nebolo zachované rovné postavenie strán, že by súdy nevykonali dôkaz predložením spisu, že by neboli vykonané potrebné dôkazy a že by odôvodnenie rozhodnutia nebolo jasné, zrozumiteľné a presvedčivé, keď dalo odpovede na podstatné otázky pre rozhodnutie vo veci, teda že by došlo k porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý proces, rozhodol o ňom najvyšší súd zákonom predpokladaným spôsobom, rešpektujúc pritom citovanú relevantnú právnu úpravu, ako aj judikatúru ústavného súdu. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu tak nevykazuje znaky arbitrárnosti a zjavnej nezlučiteľnosti jeho účinkov s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, a jeho právne závery považuje ústavný súd za ústavne udržateľné.

33. Skutočnosť, že sa sťažovateľka s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nie je postačujúca sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu rešpektuje názor, podľa ktorého obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup všeobecného súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V takom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

34. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že ústavná sťažnosť je aj v tejto časti zjavne neopodstatnená a ako takú ju v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

35. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júna 2021

Libor Duľa
predseda senátu